

"Oekraïne-crisis heeft duidelijk gemaakt dat we die 'vervelende landbouwers' wel nodig hebben"

3 MEI 2022

De Oekraïne-crisis is niet de crisis teveel voor landbouw. Integendeel, die heeft er juist voor gezorgd dat de zaken eindelijk scherp gesteld worden. Plots wordt duidelijk dat die “vervelende, vervuilende landbouwers” wel hun nut hebben. Waar landbouw vooral nood aan heeft, is een rechtszeker en stimulerend beleid in plaats van een beleid op basis van dogma's. Dat waren een aantal van de conclusies in de nieuwe podcast van Radio Agribex.

Lees meer over: [beleid Oorlog Oekraïne](#)

2022 is geen beursjaar, maar Agribex wil verder aanknopen met het initiatief dat het naar aanleiding van de (door covid geschrapte) editie van 2021 opstartte: Radio Agribex, een podcast waarin actuele thema's en uitdagingen voor de land- en tuinbouwsector besproken worden door een groep experts. Eerder op de agenda stonden al thema's als landbouw en natuur, stikstof, carbon farming, precisielandbouw en vrouwen in de landbouw.

Het conflict in Oekraïne is de perfecte aanleiding voor een nieuwe podcast. In welke mate zorgt dit conflict voor problemen rond voedselzekerheid? Is er sprake van een crisis? Hoe kan de Belgische landbouwsector hierop reageren? En wat zijn de gevolgen voor onze voedselproductie en voor de landbouwer? Drie specialisten buigen zich over deze vragen: Tessa Avermaete (bio-econome KULeuven), Filip Fontaine (algemeen directeur VLAM) en Pieter Lambrecht (journalist De Tijd).

Geen existentiële crisis

Zowel Fontaine als Avermaete erkennen dat we in een crisis zitten, al gaat het niet om een existentiële crisis. “Je zou eerder kunnen zeggen dat de zaken eindelijk scherp worden gesteld. De winkelrekken puilen nog steeds uit en onze grootste problematiek is nog altijd obesitas en niet honger. We lopen wel tegen de grenzen aan van wat hier op deze planeet allemaal mogelijk is”, zegt Fontaine.

“ Dankzij de coronacrisis en het conflict in Oekraïne wordt nu duidelijk dat die ‘vervelende landbouwers’ toch een heel belangrijke functie hebben

Filip Fontaine - Algemeen directeur VLAM

Volgens hem legt de oorlog in Oekraïne het belang van de fundamenten van de Europese Unie bloot. Aanvankelijk was de EU de Europese Unie van Kolen en Staal en via het Verdrag van Rome werd gewerkt aan landbouw en voedselzekerheid. Zowel de bevoorrading van energie als van voedsel staan vandaag onder druk door het conflict. “Decennialang hebben we voedsel

als iets vanzelfsprekend beschouwd dat op magische wijze op ons bord komt, vervolgens als iets magisch dat op ons bord komt maar geproduceerd wordt door 'vervelende, vervuilende landbouwers'. Dankzij de coronacrisis en het conflict in Oekraïne wordt nu duidelijk dat die 'vervelende landbouwers' toch een heel belangrijke functie hebben", meent Fontaine.

Kunstmest en veevoeder

Een directe impact van de Oekraïne-crisis op de voedselvoorziening in ons land is er niet meteen, stelt Pieter Lambrecht. "Maar indirect zijn er wel gevolgen voor de landbouwers hier. Zo rijzen de kunstmestprijzen de pan uit, want zowel voor energie als voor de grondstoffen van kunstmest is er een best grote afhankelijkheid van Rusland en Oekraïne. En kunstmest is wel een zeer belangrijk onderdeel van de Vlaamse landbouw." Al biedt het volgens hem ook kansen, bijvoorbeeld voor Renure-meststoffen.

Fontaine ziet ook een extra afhankelijkheid van de dierlijke sector omdat heel wat grondstoffen voor veevoeder, zeker voor biologisch voeder, uit Oekraïne en Rusland afkomstig zijn. "Bovendien is er ook een ecologische component aan verbonden. Om stallucht te wassen heb je enorme hoeveelheden energie nodig en op deze manier wordt de energieafhankelijkheid nog eens extra blootgelegd", meent de VLAM-directeur.

Wetenschappelijke inzichten en dogma's

Alle experts zien een belangrijke verantwoordelijkheid weggelegd voor het beleid, zowel op Europees als Vlaams niveau, want landbouw is steeds een sterk overheidsgestuurde sector geweest. "We moeten er eens goed over nadenken hoe Europa zijn voedselsysteem wil vormgeven", zegt Tessa Avermaete. Niet zo lang geleden werd de ambitieuze Farm-to-Forkstrategie bekendgemaakt waarbij allerlei doelstellingen naar voor werden geschoven op vlak van biolandbouw, afbouw van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen. De crisis in Oekraïne moet Europa echt doen nadenken over deze strategie: wat zijn de gevolgen? Waar liggen de zwakke punten?"

“ Wat we niet nodig hebben, zijn dromen. We hebben nood aan cijfermateriaal en wetenschappelijke inzichten. Die moeten we gebruiken om ons voedselsysteem robuuster te maken

Tessa Avermaete - Bio-econome KULeuven

Avermaete hoopt in elk geval dat de crisis in Oekraïne de Europese beleidsmakers met de voeten op de grond zet. "Wat we niet nodig hebben, zijn dromen. We hebben nood aan cijfermateriaal en wetenschappelijke inzichten. Die moeten we gebruiken om ons voedselsysteem robuuster te maken. De zwakke schakels in het systeem moeten erkend worden zodat je snel kan schakelen als er zich een probleem voordoet", aldus de bio-econome.

Ook Fontaine pleit voor meer realiteitszin. Hij verwijst daarbij naar de biologische sector. "Alles wat daar gebeurt, is zeer waardevol. Het is een pad naar de toekomst. Maar als de EU stelt dat tegen 2030 25 procent biologisch moet zijn, dan wordt er eigenlijk een kunstmatig bio-overschot gecreëerd op de markt. Want uit VLAM-cijfers blijkt dat de bioconsumptie vandaag op 5 tot 7 procent ligt en niet meteen geneigd is om fors te stijgen." Volgens hem moet je de zaken op elkaar afstemmen en niet zomaar iets poneren. "Dat is geen beleid voeren, maar in slogans en in dogma's werken."

Een neveneffect van meer biologisch is dat de productiviteit naar beneden gaat. "Dat betekent dat we nog afhankelijker worden van productie buiten Europa", verduidelijkt Avermaete. "Ik pleit geenszins voor Europese voedselsoevereiniteit, maar we maken er onszelf wel kwetsbaarder door en bovendien gaan we de druk nog hoger leggen op gebieden buiten Europa met alle gevolgen vandien: nog meer ontbossing, nog grotere milieueffecten en nog meer klimaatopwarming."

Wil je weten wat de experts nog te zeggen hebben over niches die een niche moeten kunnen zijn, over perceptie en de mentale druk op landbouwers of over innovatie en veerkracht die gefnuikt worden door het beleid? Beluister hieronder de volledige podcast:

Bron: Eigen berichtgeving

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [0473 59 41 39](tel:0473594139)

M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)

[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)

[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)